

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

БІНКІВСЬКА ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ НАДАННЯ
СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Системи надання соціальних послуг спрямована на підтримку та допомогу громадянам країни, які опинились в складних життєвих обставинах. Сучасний етап розвитку України як незалежної та соціальної держави відбувається в умовах суспільної та економічної кризи, що спонукає органи державного управління до пошуку шляхів оптимізації соціальних видатків, осучаснення та підвищення ефективності системи надання соціальних послуг як важливої складової соціального захисту населення. Сьогодні існує нагальна потреба в економії, раціональному використанні бюджетних коштів шляхом розроблення та впровадження ефективних і дієвих механізмів державного управління соціальними послугами.

Система надання соціальних послуг має ряд проблем та неточностей, які заважають ефективній реалізації соціальної політики та встановленні соціальної справедливості в державі. Передусім спостерігаються адміністративні та законодавчі помилки, через які втрачається адресність та своєчасність отримання громадянами соціальних послуг.

Однак, євро інтеграційні прагнення України вимагають модернізації вітчизняної системи надання соціальних послуг, ефективного функціонування якої мають забезпечити науково обґрунтовані механізми державного управління. Соціальні послуги повинні стати сучасним, визнаним у світі форматом надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які через інвалідність, вік, за станом здоров'я, соціальним становищем перебувають у складних життєвих обставинах, не можуть самостійно їх подолати, піклуватися про себе. Як свідчить практика, кількість осіб, що потребують надання соціальних послуг, і потреба в їх обсягах збільшуються. Саме тому аналіз механізмів державного управління системою надання соціальних послуг є актуальним сьогодні.

В сучасній науці питання організації системи соціальних послуг привертають увагу багатьох учених і дослідників науки державне управління: М. Багмет, В. Деріга, К. Дубич, В. Роледерс та Г. Кукель, В. Філіпчук, А. Халецька, О. Черниш О. Шапран та інші. Однак, механізми державного управління соціальними послугами аналізуються в науковій літературі побіжно, дотично або фрагментарно.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є аналіз механізмів державного управління системою надання соціальних послуг.

З огляду на поставлену мету визначені такі дослідницькі **завдання**:

- з'ясувати стан наукової розробки досліджуваної проблеми та визначити джерельну базу дослідження;
- розкрити понятійно-категоріальний апарат та види соціальних послуг у державному управлінні;
- дослідити європейський досвід застосування механізмів державного управління системою надання соціальних послуг;
- охарактеризувати механізм нормативно-правового забезпечення та фінансовий механізм системи надання соціальних послуг;
- проаналізувати організаційний та інформаційний механізми державного управління системою надання соціальних послуг;
- визначити напрями удосконалення державного управління у сфері надання соціальних послуг.

Об'єктом дослідження є державне управління соціальними послугами.

Предметом дослідження є механізми державного управління системою надання соціальних послуг.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в процесі дисертаційного дослідження використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні наукові методи. Так, структурно-функціональний та системний аналіз дали змогу всебічно вивчити структуру системи надання соціальних послуг, її складові, зв'язки між ними, з'ясувати взаємовідносини між суб'єктами, що надають соціальні послуги, їх повноваження та особливості виконуваних ними функцій. Логіко-семантичний метод, методи сходження

від абстрактного до конкретного і від конкретного до абстрактного дали змогу сформулювати базові поняття, категорії, розширити і доповнити понятійно-категорійний апарат дослідження, класифікувати та визначити сутність і зміст механізмів державного управління соціальними послугами.

Слід зазначити, що в роботі широко використовується комплексний підхід до методології дослідження, коли методи, які застосовуються, доповнюють один одного, дозволяють розглядати досліджувані процеси і явища в їх єдності й різноманітності.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в даній роботі цілісно виконано комплексне дослідження механізмів державного управління системою надання соціальних послуг.

Наукова новизна магістерської роботи полягає у тому, що:

- уточнено поняття «соціальні послуги», під яким варто розуміти сукупність заходів, що спільно формуються та вживаються органами державної влади, фізичними особами і недержавними організаціями, спрямованих на пом'якшення або подолання складних життєвих обставин окремих осіб, груп населення для повернення їх до повноцінної життєдіяльності, а також досліджено теоретико-методологічні підходи до уточнення змісту понять, пов'язаних з державним управлінням соціальними послугами;

- запропоновано напрям вдосконалення нормативно-правового механізму забезпечення системи надання соціальних послуг шляхом розроблення і прийняття пакету правових актів, що регулюють механізми державного управління соціальними послугами, приведення національного законодавства, що регламентує питання надання соціальних послуг, у відповідність із вимогами і стандартами Євросоюзу; удосконалити державне управління у сфері надання соціальних послуг шляхом впорядкування відповідно до нового закону «Про соціальні послуги» процес моніторингу, контролю та оцінки якості соціальних послуг, який є на сьогодні не достатньо впорядкованим, скоріше існує різноманітна звітність по різних соціальних послугах та надавачах соціальних послуг. Контроль здійснюється переважно щодо цільового використання бюджетних коштів, водночас не передбачено проведення оцінки ефективності соціальних послуг (ані економічна, ані з точки зору досягнення результату).

Практичне значення одержаних результатів. Положення і висновки дослідження можуть бути використані в практичній діяльності органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх керівниками, у навчальному процесі при підготовці студентів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» та перепідготовці й підвищенні кваліфікації вищих керівних кадрів, сприятимуть удосконаленню організації надання соціальних послуг населенню в Україні.

Структура роботи зумовлена її метою та завданнями і складається зі вступу, трьох розділів, що мають дев'ять підрозділів, висновків та списку використаних джерел (94 - найменування). Загальний обсяг роботи становить – 94 сторінки, з яких 82 – основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У **першому розділі** «Теоретичні підходи до державного управління у сфері надання соціальних послуг» розкрито стан наукової розробленості проблеми та джерельна база дослідження, розкрито понятійно-категоріальний апарат та види соціальних послуг у державному управлінні, охарактеризовано європейський досвід застосування механізмів державного управління системою надання соціальних послуг.

Підрозділ 1.1. «Стан наукової розробленості проблеми та джерельна база

дослідження» присвячений аналізу стану наукової розробки проблеми у вітчизняній та зарубіжній науці.

Встановлено, що в сучасній науці питання організації системи соціальних послуг привертають увагу багатьох учених і дослідників науки державне управління. Однак, незважаючи на наявний у вітчизняних дослідників інтерес до вивчення питань надання соціальних послуг, механізми державного управління такими послугами аналізуються в науковій літературі побіжно, дотично або фрагментарно.

Джерельна база дослідження охоплює значне коло джерел. Матеріали, використані при написанні роботи, умовно можуть бути поділені на кілька груп. Перша група джерел – міжнародні нормативно-правові акти та акти національного законодавства (закони України, укази та розпорядження Президента України, постанови Кабінету міністрів України, інші законодавчі акти щодо надання соціальних послуг). До другої групи джерел відносяться офіційні звіти органів державної влади. Довідкові видання – підручники, енциклопедії, тематичні словники, довідники складають третю групу джерельної бази дослідження. Їх залучення до розкриття тематики роботи, дозволяє вирішити низку теоретичних і концептуальних питань. Зокрема, визначити понятійний апарат дослідження, ступінь наукового вивчення окремих проблем у сучасній науці.

У підрозділі 1.2. «Понятійно-категоріальний апарат та види соціальних послуг у державному управлінні» розкрито основні категорії дослідження та охарактеризовано види соціальних послуг.

Термін «соціальні послуги» є одним із ключових понять системи соціальних послуг. Доведено, що під соціальними послугами варто розуміти сукупність заходів, що спільно формуються та вживаються органами державної влади, фізичними особами та недержавними організаціями, спрямованих на пом'якшення або подолання складних життєвих обставин, соціального становища окремих осіб чи груп населення та повернення їх до повноцінної життєдіяльності. Соціальні послуги у вузькому розумінні є діяльність відповідних уповноважених органів державної влади, державних і недержавних суб'єктів щодо надання таких послуг. Нова редакція Закону «Про соціальні послуги» вперше запроваджує підхід класифікації соціальних послуг з метою упорядкування їх та удосконалення процесу організації, планування та моніторингу (Рис. 1.1).

Мета послуги	Соціальна профілактика (попередження СЖО) Соціальна підтримка (подолання СЖО) Соціальне обслуговування (мінімізація СЖО)
Тип послуги	Прості (не передбачають постійної або комплексної допомоги) Комплексні (за участі різних фахівців, систематична допомога) Комплексні спеціалізовані (для певних категорій отримувачів) Допоміжні (натуральна допомога)
Місце надання	За місцем проживання отримувача (вдома) У приміщенні (стаціонарно та напівстаціонарно) За місцем перебування отримувача (у тому числі на вулиці)
Термін надання	Екстрено (кризово) - невідкладно, протягом доби Постійно - не менше 1 разу на місяць протягом більше 1 року Тимчасово - не менше 1 разу на місяць протягом до 1 року

Рис 1.1. Класифікація соціальних послуг

Зроблено висновок, що соціальні послуги є складовою соціальної функції держави,

яка полягає в обслуговуванні осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги; забезпечення реалізації прав, свобод людини та громадянина, державних соціальних гарантій і зобов'язань, визначених правовими актами, дотримання принципу соціальної справедливості; соціальні послуги є сферою діяльності відповідних уповноважених державою органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які наділені ресурсами та несуть відповідальність за ефективність, якість і вчасність їх надання; повноваження щодо надання соціальних послуг можуть бути делеговані від органів державної влади до недержавних організацій у визначеному законодавством порядку.

У підрозділі 1.3. «Європейський досвід застосування механізмів державного управління системою надання соціальних послуг» з'ясовано, що у більшості країн Європи широко використовують взаємодію, співробітництво організацій державного і недержавного секторів, як ефективний державно-управлінський інструмент надання соціальних послуг. Умовами функціонування такого співробітництва на центральному і місцевому рівнях управління державою є рівноправність сторін і конструктивізм у взаємовідносинах, інституційна спроможність, достатнє ресурсне забезпечення.

У другому розділі «Характеристика ключових механізмів державного управління системою надання соціальних послуг» розкрито механізм нормативно-правового забезпечення системи надання соціальних послуг, фінансовий, організаційний та інформаційний механізми державного управління системою надання соціальних послуг.

У підрозділі 2.1. «Механізм нормативно-правового забезпечення системи надання соціальних послуг» визначено, що новий Закон «Про соціальні послуги» від 17 січня 2019 року, що вступив в силу 1 січня 2020 року, змінив розподіл повноважень центральних та місцевих органів влади, а також встановив систему соціальних послуг та її учасників, етапи визначення потреб, планування, організації та фінансування соціальних послуг. Повноваження у сфері соціальних послуг передають громадам - максимально близько до отримувачів цих послуг. Такі повноваження визначаються новою редакцією Закону як власні повноваження громад. Щоб реалізувати їх, в громаді мають створити відповідний структурний підрозділ. Кожна ОТГ буде зобов'язана надавати базові соціальні послуги. Водночас, кожна соціальна послуга надаватиметься за відповідним соціальним стандартом, який затверджує Міністерство соціальної політики.

Відзначено, що в Україні створено відповідну нормативно-правову базу для забезпечення надання соціальних послуг населенню, однак нове законодавство ще не узгоджене з існуючими нормативно-правовими актами та потребує удосконалення механізмів його реалізації.

У підрозділі 2.2. «Фінансовий механізм державного управління системою надання соціальних послуг» висвітлено особливості фінансування системи надання соціальних послуг.

Фінансування системи надання соціальних послуг здійснюється відповідно до бюджетного законодавства, зокрема Бюджетного Кодексу України, законами про Державний Бюджет України, які щорічно приймаються Верховною Радою України, та визначається Законом України «Про соціальні послуги».

Законом України «Про соціальні послуги» визначено, що фінансування надання соціальних послуг здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, спеціальних фондів, коштів підприємств, установ та організацій, плати за соціальні послуги, коштів благодійної допомоги (пожертвувань) та інших джерел, не заборонених законом.

Однак, фінансування сфери надання соціальних послуг є недостатнім. Однак останній рік показав, що держава звернула увагу на цю проблему і збільшує обсяг фінансування.

У підрозділі 2.3. «Організаційний та інформаційний механізми державного

управління системою надання соціальних послуг» визначено, організаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг є управлінською системою, в якій суб'єкти (державні, недержавні інститути), взаємодіючи між собою, цілеспрямовано впливають на об'єкт (соціальні послуги) для досягнення визначеної мети. Інформаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг є відповідним чином сформованою сукупністю організаційних, організаційно-правових, інформаційних, методичних, програмно-технологічних елементів, що забезпечує необхідну якість прийнятих управлінських рішень у вказаній системі за рахунок належних збору, підготовки та раціонального використання інформаційних потоків, доведення їх до керівників, суб'єктів, що надають та отримують соціальні послуги, зацікавлених сторін, громадськості.

Закон «Про соціальні послуги» визначає різні повноваження між органами влади на центральному та місцевих рівнях. На національному рівні Мінсоцполітики формує державну політику та відповідно нормативноправову базу, на регіональному та місцевому рівнях – вживаються заходи щодо визначення потреб у соціальних послугах, планування та фінансування програм, а також власне організація надання соціальних послуг. Повноваження щодо створення та ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, контролю, моніторингу та підвищення кваліфікації соціальних працівників розподілені на всіх рівнях (табл. 2).

Таблиця 2

Розмежування повноважень на різних рівнях

Рівень	Національний рівень	Обласний/ регіональний рівень	Районний/ місцевий рівень
Уповноважені органи	Мінсоцполітики	Обласні та Київська міська держадміністрації	Районні адміністрації, виконкоми органів місцевого самоврядування, у тому числі ОТГ
Державна політика	Формування державної політики	Реалізація державної політики на регіональному рівні	-
Нормативнопра вова база	Нормативне-правове регулювання (у тому числі, затвердження державних стандартів)	-	-
Визначення потреб у соціальних послугах	-	Узагальнення результатів оцінки потреб у соціальних послугах	Визначення потреб населення у соціальних послугах, виявлення осіб/ сімей у СЖО
Планування/ фінансування соціальних послуг	-	Планування, фінансування та виконання регіональних / місцевих програм щодо надання соціальних послуг	
Надання базових соціальних послуг	-	-	Забезпечення надання базових соціальних послуг

Продовження табл. 2

Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг	Створення Реєстру надавачів та отримувачів	Ведення Реєстру надавачів та отримувачів
Контроль та моніторинг	Координація, моніторинг, контроль за наданням соціальних послуг	Здійснення контролю за дотриманням законодавства Забезпечення прав отримувачів соціальних послуг Моніторинг та контроль за цільовим використанням бюджетних коштів, оцінки якості
Координація та інформування	Інформаційне забезпечення	Інформування населення щодо соціальних послуг Забезпечення взаємодії надавачів соціальних послуг
Підвищення кваліфікації соціальних працівників	Організація навчання соціальних працівників	

У третьому розділі «Проблеми та напрями удосконалення державного управління у сфері надання соціальних послуг» розкрито основні проблеми державного управління системою надання соціальних послуг та виокремлено шляхи удосконалення механізмів державного управління системою надання соціальних послуг.

У підрозділі 3.1. «Основні проблеми державного управління системою надання соціальних послуг» визначено, що державне управління системою надання соціальних послуг на сучасному етапі розвитку Української держави має низку проблем та недоліків. Варто виокремити такі групи ключових проблем, як структурні, термінологічні, фінансові, політичні.

Встановлено, що модернізація системи надання соціальних послуг в значній мірі пов'язана з удосконалення механізмів державного управління такою системою, усунення в них наявних недоліків. Узагальнюючи викладене вище, можна констатувати, що найбільш гострими недоліками є недостатнє врегулювання механізмів: нормативно-правового; фінансового; організаційного (в частині монополізації державою ринку соціальних послуг, замовлення надання соціальних послуг у державних соціальних закладах і установах та ін.).

У підрозділі 3.2. «Шляхи удосконалення механізмів державного управління системою надання соціальних послуг» показано, фінансове забезпечення соціального захисту населення України з кожним роком в абсолютному розмірі збільшується, водночас фінансові можливості держави є обмеженими з огляду на необхідність здійснення політики оптимального податкового навантаження на суб'єктів господарювання. Тому вдосконалення фінансового забезпечення системи соціального захисту населення потребує стимулювання державою багатоканального фінансування, активізації спрямування фінансових потоків суб'єктів господарювання у соціальну сферу.

Встановлено, що Підвищення якості надання соціальних послуг вимагає і підвищення статусу соціальних працівників, фахівців, що надають соціальні послуги, їх соціальної захищеності шляхом дотримання соціальних гарантій державою на отримання пристойної зарплати від роботодавця, своєчасності її виплати, створення належної мотивації працівників до покращення результатів праці; запровадження системи оплати праці соціальних працівників, яка базується на складності виконуваної ними роботи, її обсягах, підвищення престижу професії їх соціальних гарантій та посилення відповідальності соціальних працівників за результати праці; гарантування безпеки життя і здоров'я соціальних працівників, створення належних умов праці на їх робочому місці.

Доведено, що здійснюючи соціальний захист військовослужбовців (постраждалих

в зоні АТО), що потребують сьогодні різних видів протезування та соціальних послуг, державі необхідно розробити механізм державного управління соціальними послугами, який би забезпечував такі послуги вчасно, в повному обсязі та відповідно до потреб. Зрозуміло, що надання соціальних послуг повинно базуватися на інноваційних розробках науково-технічного прогресу. Важливо також, розробити відповідні інструменти державного управління, які сприятимуть та будуть стимулювати проведення технологічних, пошукових та проектно-пошукових робіт з виготовлення експериментально-дослідних зразків продукції для осіб з вадами здоров'я та особливими потребами, а в подальшому □ налагодити серійне виробництво такої науково-технічної продукції, товарів, обладнання тощо.

ВИСНОВКИ

У **висновках** узагальнено головні результати магістерського дослідження.

На підставі здійсненого дослідження сформульовано такі основні висновки і рекомендації.

1. Аналіз наукових праць, нормативно-правової бази показав, що у вітчизняній державно-управлінській науці практично відсутні комплексні наукові дослідження системи надання соціальних послуг, учені розглядають лише окремі їх аспекти. Дослідження проблем у сфері державного регулювання системи надання соціальних послуг населенню представлено за наступними напрямками: формування державної політики соціального захисту населення, інформаційне забезпечення при наданні послуг населенню, механізми підвищення якості соціальних послуг та інші.

2. Встановлено, що соціальні послуги - це сукупність спільно розроблених і здійснюваних органами державної влади із зацікавленими сторонами заходів щодо пом'якшення або подолання складних життєвих обставин окремих осіб, соціальних груп та повернення їх до повноцінної життєдіяльності. З'ясовано, що соціальні послуги є складовою соціального обслуговування, яке передбачає сприяння, підтримку та надання послуги окремим особам, соціальним групам. За змістом поняття «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціальне обслуговування» є ширшими, ніж поняття «соціальні послуги». Ці поняття корелюються між собою, як ціле та частина цілого.

3. З'ясовано, що упродовж останніх років в інституціях і країнах ЄС активно і широко проводиться модернізація системи надання соціальних послуг. Цей процес отримав значний «політичний імпульс», а тому є досить динамічним, складним та охоплює багато галузей суспільного життя, в яких відбуваються істотні перетворення. Важливого значення в модернізації системи надання соціальних послуг надається розробленню та впровадженню інноваційних інструментів, механізмів, які через нормативно-правові акти регламентують управлінський вплив держави в цій сфері.

У країнах ЄС широко використовують взаємодію, співробітництво організацій державного і недержавного секторів, як ефективний державно- управлінський інструмент надання соціальних послуг. Умовами функціонування такого співробітництва на центральному і місцевому рівнях управління державою є рівноправність сторін і конструктивізм у взаємовідносинах, інституційна спроможність, достатнє ресурсне забезпечення.

4. Виявлено, що механізм державного управління системою надання соціальних послуг – це механізм як система, призначена для практичного здійснення державного управління у сфері надання соціальних послуг населенню та досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, методи, важелі, інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим, нормативним та інформаційним забезпеченням.

Нормативно-правовий механізм державного управління системою надання соціальних послуг реалізується на трьох рівнях: конституційному, законодавчому і

підзаконному. Визначено правові акти, якими врегульовується вказаний механізм на кожному рівні: Конституцією України, кодексами України, законодавчими актами; відповідними підзаконними актами. Наголошено на тому, що суб'єкти законотворчої, нормотворчої діяльності, розробляючи правові акти, пов'язані з наданням соціальних послуг, мають враховувати положення і вимоги міжнародних правових документів (Загальної декларації прав людини, Європейської соціальної хартії, Європейського кодексу соціального забезпечення та ін.). Визначено недоліки нормативно-правового механізму державного управління системою надання соціальних послуг, зокрема: прогалини в бюджетному законодавстві; неузгодженість між правовими актами, колізії в нормах права, що регламентують надання соціальних послуг; невизначеність нормативно-правової термінології сфери надання соціальних послуг.

Недоліки у фінансовому механізмі державного управління системою надання соціальних послуг перешкоджають реалізації положень Закону України «Про соціальні послуги». Адже тепер кожна ОТГ буде зобов'язана надавати базові соціальні послуги. Водночас, кожна соціальна послуга надаватиметься за відповідним соціальним стандартом, який затверджує Міністерство соціальної політики. Чи всім ОТГ вистачить фінансових можливостей для надання якісних соціальних послуг населенню, поки що невідомо.

5. Встановлено, що функціональні повноваження, діяльність державних інститутів системи надання соціальних послуг регламентовані низкою правових актів, а практична діяльність недержавних інститутів на місцевому рівні є недостатньо врегульованою, що призводить до низької спроможності останніх інститутів надавати такі послуги, нівелювання принципів субсидіарності та децентралізації. Під організаційним механізмом державного управління системою надання соціальних послуг охарактеризовано варто розуміти управлінську систему, в якій суб'єкти (державні, недержавні інститути), взаємодіючи між собою, цілеспрямовано впливають на об'єкт (соціальні послуги) для досягнення визначеної мети. До інструментів організаційного механізму державного управління системою надання соціальних послуг відносять соціальне замовлення, стандартизація, управління якістю соціальних послуг, державно-громадське співробітництво з питань надання соціальних послуг.

Інформаційне забезпечення системи надання соціальних послуг є ефективним механізмом державного управління цією системою, який має важливе значення в сучасному інформаційному суспільстві. Інформаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг має низку недоліків. Зокрема, це відсутність офіційної статистики про соціальні послуги, єдиного електронного реєстру суб'єктів, що надають такі послуги, переліку соціальних послуг і бази обліку їх отримувачів, незадовільний стан інформування населення про соціальні послуги, неможливість для отримувачів соціальних послуг звернутися зі скаргами до органів місцевої влади, пропозиціями щодо надання таких послуг через веб-сторінку та ін.

6. З'ясовано, що сьогодні задля удосконалення державного управління у сфері надання соціальних послуг необхідно:

- гармонізувати законодавчі та підзаконні правові акти, що регулюють надання соціальних послуг, з відповідними вимогами, нормами і стандартами законодавства Євросоюзу; внести зміни та доповнення до кодексів України (Бюджетного, Господарського, Цивільного та Податкового), інших законодавчих актів України стосовно забезпечення для всіх суб'єктів, що надають соціальні послуги, рівних можливостей доступу до отримання бюджетного фінансування.

- впровадити в систему надання соціальних послуг ринкові механізми, забезпечувати їх упровадження суб'єктами, що надають вказані послуги; запровадити інструмент міжсекторального суспільного співробітництва щодо надання таких послуг.

- розробити та здійснювати державну політику інформування населення про соціальні послуги, і суб'єктів, що їх надають, зокрема через веб-сторінки, телефонні

«гарячі» та консультаційні лінії, он-лайн та особисте консультування, теле- та радіоінформування, друковані інформаційні матеріали, зовнішня реклама та ін.

- впорядкувати відповідно до нового закону «Про соціальні послуги» процес моніторингу, контролю та оцінки якості соціальних послуг, який є на сьогодні не достатньо впорядкованим, скоріше існує різноманітна звітність по різних соціальних послугах та надавачах соціальних послуг. Контроль здійснюється переважно щодо цільового використання бюджетних коштів, водночас не передбачено проведення оцінки ефективності соціальних послуг (ані економічна, ані з точки зору досягнення результату).

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Бінківська Т.А. Європейський досвід застосування механізмів державного управління системою надання соціальних послуг / Т.А. Бінківська // Науково-практична конференція «Лісабонський договір – 10років після набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС?», Миколаїв, Україна, 2 грудня 2019 р. Тези. – Миколаїв, 2019. (у друці).

АНОТАЦІЇ

Бінківська Т.А. Механізми державного управління системою надання соціальних послуг. – На правах рукопису.

Магістерську роботу присвячено розкриттю механізмів державного управління системою надання соціальних послуг. Системи надання соціальних послуг спрямована на підтримку та допомогу громадянам країни, які опинились в складних життєвих обставинах. Сучасний етап розвитку України як незалежної та соціальної держави відбувається в умовах суспільної та економічної кризи, що спонукає органи державного управління до пошуку шляхів оптимізації соціальних видатків, осучаснення та підвищення ефективності системи надання соціальних послуг як важливої складової соціального захисту населення. Сьогодні існує нагальна потреба в економії, раціональному використанні бюджетних коштів шляхом розроблення та впровадження ефективних і дієвих механізмів державного управління соціальними послугами. У роботі досліджено сутність, поняття та види соціальних послуг. Розкрито європейський досвід застосування механізмів державного управління системою надання соціальних послуг. Охарактеризовано механізм нормативно-правового забезпечення та фінансовий механізм системи надання соціальних послуг. Проаналізовано організаційний та інформаційний механізми державного управління системою надання соціальних послуг. Визначено проблеми та напрями удосконалення державного управління у сфері надання соціальних послуг.

Ключові слова: державна політика, соціальна послуга, система надання соціальних послуг, механізми державного управління системою надання соціальних послуг, соціальне забезпечення, соціальна допомога

Binkivska TA Mechanisms of public administration of the system of providing social services. - On the rights of the manuscript.

The master's thesis is devoted to the disclosure of mechanisms of state administration of the system of providing social services. The social service delivery system is aimed at supporting and assisting citizens of the country who find themselves in difficult circumstances. The current stage of development of Ukraine as an independent and social state occurs in the conditions of

social and economic crisis, which prompts public authorities to find ways to optimize social expenditures, modernize and increase the efficiency of the system of providing social services as an important component of social protection of the population. Today, there is an urgent need for economy, rational use of budget funds through the development and implementation of effective and efficient mechanisms for public administration of social services. The essence, concepts and types of social services are investigated. The European experience of applying the mechanisms of public administration of the system of providing social services is revealed. The mechanism of regulatory legal support and the financial mechanism of the system of providing social services are characterized. The organizational and informational mechanisms of public administration of the system of providing social services are analyzed. Problems and directions of improvement of public administration in the sphere of providing social services are identified.

Keywords: public policy, social service, system of providing social services, mechanisms of public administration of system of provision of social services, social security, social assistance